

het gezellig is. welkom op het Hyacintplein. Het duurt zolang Vanaf 15.00 uur bent u, ijs en weder diende, glas) heffen op het nieuwe jaar. elkaar wederom een glas Glühwein (of een ander kunnen alle bewoners van Zandberg-Oost met Op **zondag 5 januari** 2020 is het weer zover. Dan

Zandberg-Oost Nieuwjaarsreceptie

Het jaar wordt op 5 januari ingeluid met de inmiddels gebruikelijke nieuwjaarsreceptie op over onderwerpen die de inwoners van Zandberg-Oost bezighouden.

Heeft u zelf in dat verband speciale wensen, laat het ons dan weten. We berichten graag deze krant).

verschillen boekje van Stadsmaatschappij De Gouden Cirkel over onze wijk (zie ook elders in Bijvoorbeeld of de gemeente iets doet met de adviezen die worden verstrekt in het zojuist verspreiden laten rusten. Dat biedt perspectief voor andere onderwerpen in 2020. werp even laten rusten. Dat biedt perspectief voor andere onderwerpen in 2020. begrip 'participatie' tot leven te wekken. Als dat lukt kunnen we het onder- poging om dat besluit tot een 'breed gedragen' besluit te maken en het wijkraden, waaronder die van Zandberg-Oost, doen een laatste besluit is door het College nog niet genomen en de betreffende Een discussie die de geesten nog altijd scheidt. Het definitieve discussie over wel of niet betaald parkeren in de wijk. er één constante was in de berichtgeving: de Oost al bijna weer op. Een jaar waarin Het jaar 2019 zit er ook in Zandberg-

De Groene Weg
BIOLOGISCHE SLAGERIJ
voor't goede leven

Voor Biologisch vlees moet u op Ginnekenweg 1 in Breda zijn

- 100% Biologisch • 99% Glutenvrij
- 98% Klantvriendelijk personeel en
- 97% Van onze klanten sparen mee met ons spaarsysteem

Ginnekenweg 1, Breda, (076) 522 87 88, breda@degroeneweg.nl

KOOKSTUDIO

Kookworkshops en Kookcursussen in de buurt

Diverse activiteiten voor Kookgroepen en Kinderen

Kijk op www.kookikook.nl
of bel Joyce 06 41 89 97 30 voor info

rondom zwangerschap

Kinderwens?
In verwachting?
Wij verwachten u!

Iedere zwangerschap is uniek! En verdient persoonlijke zorg. Verloskundige Ineke Oomens heeft haar praktijk bij u in de buurt. Bel gerust voor een afspraak of advies 06 51 00 77 69.

Wilhelminapark 9, 4818 LS Breda • www.ienova.nl • info@ienova.nl

1990 - 2015

25
JAAR

schoonheidssalon

Wilhelminapark 46
4818 SN Breda
T (076) 520 43 42
contact@cryon.nl
www.cryon.nl

Dossier Parkeren

Er is de afgelopen 2 jaar in vrijwel elke editie van de wijkkrant aandacht geweest voor de parkeerproblematiek in Zandberg-Oost. Om het spoor niet bijster te raken wordt er op de website van de wijkraad het 'Dossier Parkeren' samengesteld waarin al deze berichten worden opgenomen. In te zien in de loop van december.

Bewonersenquête

De wijkraad Zandberg-Oost stuurde enkele maanden geleden een brandbrief naar wethouder Greetje Bos waarin werd aangedrongen om de inbreng van wijkbewoners serieus te nemen. Met name werd daarin verwezen naar het al in 2018 ontwikkelde voorstel door de werkgroep Verkeersveiligheid en Leefbaarheid, waarin voor- én tegenstanders hebben samengewerkt. In de maand oktober werd door een groep bewoners het initiatief genomen om een enquête te houden onder de bewoners van Zandberg-Oost. BNDeStem publiceerde al een artikel over dit initiatief. Belangrijkste uitkomst van deze enquête (1240 formulieren, 435 reacties) is dat bijna 80% tegen de invoering van betaald parkeren is, ruim 15% voorstander is en 5,5% zich neutraal opstelt in deze kwestie. Bijna 75% ervaart geen of beperkte parkeerdruk (cijfer 0-6 op een schaal van 0-10), 25% ervaart de parkeerdruk als hoog (cijfer 7 of hoger). De meeste voorstanders van betaald parkeren zijn te vinden in de straten direct rond het Wilhelminapark, met als uitschieter de Helenestraat, waar 6 van de 9 bewoners die reageerden zich in die zin uitsprak. De resultaten van deze enquête zijn nagenoeg

vergelijkbaar met soortgelijke enquêtes die in Sportpark 1 en Zandberg-West zijn gehouden. De enquêtegroep komt op grond van de uitslag tot een helder advies aan de gemeente Breda: voer betaald parkeren alleen in in die straten waar aantoonbaar draagvlak bestaat voor een dergelijke maatregel. Een mogelijk 'waterbed-effect' naar andere delen van de wijk kan volgens de enquêteurs in de rest van de wijk worden opgevangen, zoals zou blijken uit het eerder in opdracht van de gemeente uitgevoerde Dufec-parkeeronderzoek.

Navraag leert dat de wijkraad Zandberg-Oost zich kan vinden in dit advies. Het is een elegante oplossing voor de tweespalt tussen voor- en tegenstanders en doet recht aan beide opvattingen. Mocht na verloop van tijd blijken dat de rest van de wijk toch te veel hinder gaat ondervinden van een mogelijk optredend waterbed-effect, dan kunnen mogelijke vervolgstappen in overleg met de wijkraad worden bekeken.

De wijkraad is nu in afwachting van de reactie van wethouder Greetje Bos op de brief en de uitslag van deze enquête.

Creatieve actie in de Roy van Zuydewijnlaan

Breda en omstreken

Sprekuren op verschillende locaties in Breda en Dorst

Graaf Hendrik III laan 63 • 4819 CA Breda • (076)565 71 77

Zorg die bevalt!

Letta Karskens uit de Generaal Maczekstraat schreef dit boek dat op 21 september in café Parkzicht onder grote belangstelling werd gepresenteerd. Zowel voor als na de presentatie leidde kwam Letta in contact met steeds weer mensen die een verhaal te vertellen hadden of nieuwe informatie konden verstrekken. Dat leidde o.a. tot een intensieve speurtocht naar de plaquette die in juni 1945 ter ere van verzetsstrijder René Tijssen uit de Wethouder Romboutstraat was aangebracht in het voormalige belastingkantoor aan de haven. Die werd na een tip uiteindelijk gevonden in Rotterdam. De eerste oplage van 150 ex. was in 'no time' uitverkocht. Van de tweede oplage van 150 ex. zijn nog enkele exemplaren beschikbaar bij diverse Bredase boekhandels. Lukt dat niet meer dan kun je ze ook bij haar thuis bestellen: Generaal Maczekstraat 51.

Haar emailadres: lkasakens@ziggo.nl Kosten: € 14,50.

Boek: Zandberg Corlog en Bevestiging

Lonka kunstwerk ter ere van 100-jarig jubileum in 2020

Zoals al in vorige edities van deze wijkkrant werd vermeld, staat er in 2020 een feestelijke gebeurtenis in onze wijk op stapel: de viering van het 100-jarig jubileum van de caramel- en toffee fabrikant 'Lonka' die ooit gevestigd was in de Pioenroosstraat. Lonka is afgeleid van 'London Caramel Works'. Na een oproep afgelopen voorjaar in deze wijkkrant is de beeldend kunstenaar Mariette van der Meer uit de Generaal Maczekstraat aan de slag gegaan met de creatie van een Lonka kunstwerk voor de Pioenroosstraat. Zij heeft zich laten inspireren door o.a. oude reclamematerialen van Lonka en een fabrieksrondleiding in de huidige Lonka fabriek in Roosendaal. Om alvast een klein tipje van de sluier op te lichten: het Lonka meisje, bekend van de gelijknamige blikken, krijgt een centrale rol in het Lonka kunstwerk.

Ook is er een samenwerking voor het kunstwerk aangegaan met stichting Blind Walls Gallery in Breda (www.blindwalls-gallery.nl). Inmiddels zijn er door deze stichting meer dan 80 kunstwerken aan Bredase gevels gecreëerd. Deze stichting wordt ondersteund door de gemeente Breda. Houd dus in het nieuwe jaar dus de activiteiten in de Pioenroosstraat goed in de gaten!

Groot onderhoud aan Wilhelminapark en omgeving

Een deel van Zandberg-Oost is toe aan een opknapbeurt. Na de herinrichting van de Wilhelminastraat (afgerond) en binnenkort de Parkstraat (begin 2020) zijn nu ook de Generaal Maczekstraat en Wilhelminapark/Vijverstraat aan de beurt. In het coalitieakkoord van het huidige College is opgenomen dat bij groot onderhoud aan wegen ook gekeken wordt naar mogelijkheden voor verbetering en of er een opwaardering kan plaatsvinden.

In het kader van bewonersparticipatie zijn bewonerswerkgroepen opgericht om mee te denken over de (her)inrichtingsplannen. De beschikbare budgetten kunnen worden uitgebreid indien slim wordt aangehaakt bij andere gemeentelijke prioriteiten zoals bijvoorbeeld klimaatadaptie.

Wilhelminapark en Vijverstraat

Als de huidige planning wordt gevolgd zullen de werkzaamheden aan Wilhelminapark en Vijverstraat beginnen in het derde kwartaal van 2020. De gemeente Breda is nu in overleg met een werkgroep van bewoners en wijkraad Zandberg-Oost om te proberen tot een gezamenlijk ontwerp te komen. Kern van het groot onderhoud is hier: asfalt vervangen door klinkers en de overlast van wortelopdruk in de trottoirs verhelpen. Maar als slim wordt aangehaakt bij het klimaatbeleid van de gemeente Breda en de weg afwaterend wordt aangelegd richting vijver,

dan kan het beschikbare budget mogelijk worden verruimd. De wensen van bewoners worden nu geïnventariseerd om tot een gezamenlijk Programma van Eisen te komen. Onder meer wordt gesproken over: handhaven 30-km zone, een veilige oversteekplaats tussen beide vijvers en het OLV, veiligheidseisen, versmalling van de weg, herstel van de B-status van het park (is nu C-status), betere verlichting, wegversmalling, kruisingen veiliger maken (bijv. kruising Wilhelminapark-Vijverstraat haakser maken, en kruising bij Parkstraat herinrichten) etc. Op basis van alle aandachtspunten wordt door de gemeentelijke ontwerpers toegewerkt naar een eerste voorlopig ontwerp. In januari 2020 vindt een vervolgoverleg plaats.

Opknapbeurt Generaal Maczekstraat in 2021 De Generaal Maczekstraat gaat als alles meezit in 2021 op de schop. De planning is om volgend jaar het definitieve ontwerp gereed te hebben. Inmiddels is een werkgroep geformeerd met bewoners uit de Generaal Maczekstraat, Sportpark 1 en Zandberg-Oost. De primaire opdracht van de gemeente is ook hier beperkt: onderhoud plegen aan de weg en verhelpen van oneffenheden in de trottoirs. Maar mogelijk wordt er een apart hemelwaterriool aangelegd. In dat geval wordt de hele straat open gelegd en zijn de mogelijkheden voor aanpassingen groter. De ontwerpers

196550 jaar2015

DE VYVER

SLIJTERIJWIJNHUIS

Karin & Erik Bogers

Koninginnenstraat 114

www.wijnhuisdevijver.nl

Qrint

BREDA

DRUKKERIJ • Druk • Druk • Druk

Generaal Maczekstraat 19

4818 BT Breda

T. + 31 (0)76 888 25 55

E. info@qprintbreda.nl

W. www.qprintbreda.nl

willen in samenspraak met de werkgroep proberen om het maximale eruit te halen. Onder meer zijn aan de orde: betere inrichting als 30-km zone, aanpassen van kruisingen, fietspaden, asfalt vervangen door klinkers, verlichting, parkeermogelijkheden etc. Op 17 januari is een vervolgoverleg gepland met de werkgroep. Zodra er een voorlopig ontwerp gereed is zal die worden gepresenteerd op een bewonersavond.

Platform 125 jaar Wilhelminapark

Dit platform van gemeente en bewoners maakt een plan om het 125-jarig bestaan van het park in 2020 groots te vieren. Maar dan moet de kwaliteit van het park zelf ook een stevige impuls krijgen. Dat heeft prioriteit. De ontwikkeling van die plannen raakt direct aan de gemeentelijke plannen voor groot onderhoud en herinrichting van Wilhelminapark en omgeving (zie betreffende bericht elders in deze krant). Wat het park zelf betreft zijn op korte termijn enkele maatregelen in voorbereiding. Er worden 3 zieke kastanjebomen geveld, er wordt gekeken naar de wildgroei van bramenstruiken en het ‘opschot’ in het park wordt voor het broedseizoen 2020 verwijderd. Ook hier speelt de gedachte om in het kader van klimaatadaptie, het park te gebruiken als afwatering voor omliggende buurten. Andere ideeën die spelen zijn: verbreding van de middenberm van de weg tussen de beide delen van het park, een fietsbruggetje tussen Chassépark en Wilhelminapark (een oud idee dat ook onderdeel was van een van de 4 ontwerpen voor het Chassépark), verbetering van de zichtlijnen, versterking van de ecologische verbinding tussen vijver en singels, zoveel mogelijk asfalt en steen rondom het park weghalen, aanleg van wandelpaden in het gehele park etc. Er wordt aan gewerkt om in 2021 budget beschikbaar te hebben om het park eindelijk die noodzakelijke opfrisbeurt te geven. Dat betekent dat de feestelijkheden rond 125-jaar Wilhelminapark nog in de bestaande situatie zullen plaatsvinden. Maar wel met een goed perspectief!

Er wordt al wel over nagedacht, maar heel concrete ideeën over feestelijkheden in het kader van het 125-jarig bestaan van het park zijn er nog niet.

Boek: Het Unieke van de eeuwenoude Bredase wijk Zandberg

Op maandag 25 november presenteerde stadsmaatschappij De Gouden Cirkel het boek *Het Unieke van de eeuwenoude Bredase wijk Zandberg* in theater De Avenue. Het is het vierde boekje in de reeks Ons Cultureel Erfgoed. Eerder verschenen boekjes over de Heuvel, de Haagse Beemden en de Belcrum. In het boek wordt onder meer ingegaan op de ontwikkeling van de wijk, de bouwstijlen en de sociale ontwikkelingen in de wijk. Elk hoofdstuk wordt afgesloten met een aantal adviezen aan de gemeente Breda: maak samen met bewoners een samenhangende visie voor de wijk, geef ondersteuning aan de inbreng vanuit de wijkraden, maak een groenstructuurplan voor de wijk, maak per deelgebied met bewoners een plan voor verbetering van de openbare ruimte, maak een huisvestingsplan voor ouderen zodat die in de wijk kunnen blijven wonen.

Christus Triomfator: nu nog even niet!

De schrijver van het laatstgenoemde hoofdstuk maakte onder meer gewag van het ‘demografische gat’ in de wijk, waar voor bewoners in de leeftijd van 65-75 jaar weinig geschikte woonruimte (appartementen) aanwezig is, zeker wanneer er sprake is van een beperking. Deze categorie bewoners vertrekt voor een belangrijk deel uit de wijk. Een van de adviezen was om op termijn het terrein van de Christus Triomfatorkerk aan te wenden voor bouw van nieuwe appartementen. Dat leidde tot de nodige kritische reacties omdat deze kerk, nadat die eerder bijna verkocht was omdat de onderhoudskosten de pan uit bleven rijzen, inmiddels toch weer een opknopbeurt heeft gekregen en weer in actieve dienst is. Voorlopig toch niet te koop dus. Het boekje is voor € 11,- te verkrijgen in de Bredase boekhandels.

Zomaar een straat: Vijverstraat

Wie aan de Vijverstraat denkt zal al snel verwijzen naar de traditionele weekmarkt die daar steeds op zaterdagochtend wordt gehouden. Het is een kleine, overzichtelijke en vrolijke markt waar veel inwoners van Zandberg-Oost hun inkomsten doen en even bijpraten met bekende buurtgenoten die je er altijd wel aantreft. Maar het kan ook zomaar zijn dat wat oudere bewoners, met inmiddels oudere kinderen, terugdenken aan het Wit Gele Kruis-gebouw en het daarin gevestigde consultatiebureau. Dat was de plek waar zij als jonge moeder of vader met de allerjongsten op controle gingen. Dat is inmiddels verleden tijd, na enkele jaren leegstand is er sinds 2007 een makelaarskantoor in gevestigd.

Straat van Rust en Regelmaat

Yvonne de Lange (50, kapster) en Jacco van Gils (50, ingenieur bij Perfetti-van Melle) wonen samen pas ruim 2 jaar in de Vijverstraat, maar wel in het ouderlijk huis van Yvonne (bouwjaar 1903) waarin zij haar jeugd doorbracht. Haar ouders hadden een slagerij aan de Nieuwe Ginnekenstraat maar verhuisden in 1973 naar de Vijverstraat, waar ze de woning op nummer 6 kochten van mejuffrouw Tromp, lerares en eerste bewoner van het pand. Yvonne was 3 jaar toen ze er kwam wonen, vertrok 25 jaar later met vriend Jacco naar

de Belcrum, maar kreeg in 2017 de gelegenheid om terug te keren. Gevraagd naar haar jeugdheden inderingen zegt Yvonne: “Er is in mijn beleving hier eigenlijk weinig veranderd t.o.v. vroeger. Het plein was de plek waar we met buurkinderen ‘boompje wisselen’ speelden. Ik weet nog dat ik in de Tulpenstraat naar kapper Gielen ging, notabene een herenkapper. Mijn basisschool was de Heilig Hartschool aan het van Almondepad, maar daarna ben ik voor mijn middelbare schoolopleiding naar Markenhage gegaan. En tijdens de oorlog hebben er hier in dit huis onderduikers gezeten”.

Ze heeft haar broers en zussen via de familie-app nog gevraagd naar bijzondere gebeurtenissen,

Weekmarkt in de Vijverstraat

De Vijverstraat maakt aanvankelijk zowel ruimtelijk als qua naamgeving integraal deel uit van het Wilhelminapark. De straat is, zoals het gehele park, in Engelse landschapstijl ontworpen door Leonard Anthony Springer (1855-1940) de beroemde Nederlandse landschapsarchitect en was bedoeld als vloeiende verbinding voor het doorgaand verkeer van de Ginnekenbrug (nu Wilhelminabrug) naar de Molengrachtstraat (nu Generaal Maczekstraat).

Het oorspronkelijke, in 1892 gereedgekomen plan, moest in 1894 echter worden gewijzigd omdat een zo groot mogelijk gebied als bouwgrond moest worden uitgegeven. Zo ontstonden een aantal zijstraten (Parkstraat, Vijverstraat), standaard uitgevoerd met een middenberm en dubbele bomenrij als toegang tot het park. Later werden ook de Paulinastraat en Helenastraat volgens dit profiel aangelegd.

In 1995, kreeg de straat haar huidige naam die verwijst naar de vijver van het park.

(Bronnen: De Straten van Breda/Gerard Otten en Parkboek, Wilhelminapark 1895-1995 /Sectie D Zandbergse Boekstichting)

maar dat leverde weinig op. In de beleving van Yvonne en Jacco is de Vijverstraat een vrij rustige straat waar weinig jonge kinderen meer zijn en waar mensen vooral op zichzelf zijn. Straatfeestjes worden er dan ook niet gehouden. Meer een kwestie van rust en regelmaat dus. Er is meer leven aan de voorkant dan aan de achterkant, waar de achtertuinen samen een groene oase vormen en waar de rust heerst die paste bij het uitvaartcentrum van de DELA dat daar tot een jaar of tien geleden gevestigd was. En dan is er natuurlijk die weekmarkt die er ook al was toen Yvonne nog kind was. De ruimte die de markt

Bijzondere Mariaplaquettes naast een aantal voordeuren

inneemt is op andere dagen in de week beschikbaar als parkeerplaats. Wat dat betreft zitten ze in de Vijverstraat wel gebeiteld want last van parkeerproblemen hebben ze niet. Ook al niet omdat betaald parkeren, waar in andere delen van Zandberg-Oost en aangrenzende wijken zoveel discussie over bestaat, hier al jaren geleden werd ingevoerd. Er schijn wel wat te gaan veranderen in de omgeving, maar het fijne weten ze daar nog niet van. Jacco: “er is een onlangs een informatieavond geweest over nieuwe plannen, maar daar zijn wij niet bij geweest. We hebben ons er ook nog niet erg mee bezig gehouden”. Dat er in de omgeving het een ander gaat veranderen staat wel vast. Het deel van het Wilhelminapark tussen Generaal Maczekstraat en Vijverstraat (en mogelijk ook het deel tot aan de Parkstraat) wordt heringericht. Ook de kruising tussen Wilhelminapark en Vijverstraat wordt mogelijk meer haaks aangelegd (Zie ook elders in deze krant het artikel: Groot onderhoud aan Wilhelminapark en omgeving). Maar wat er ook gaat veranderen: Yvonne knijpt nog steeds af en toe in haar armen omdat het zo’n fijne gedachte is om weer op deze vertrouwde plek te mogen wonen.